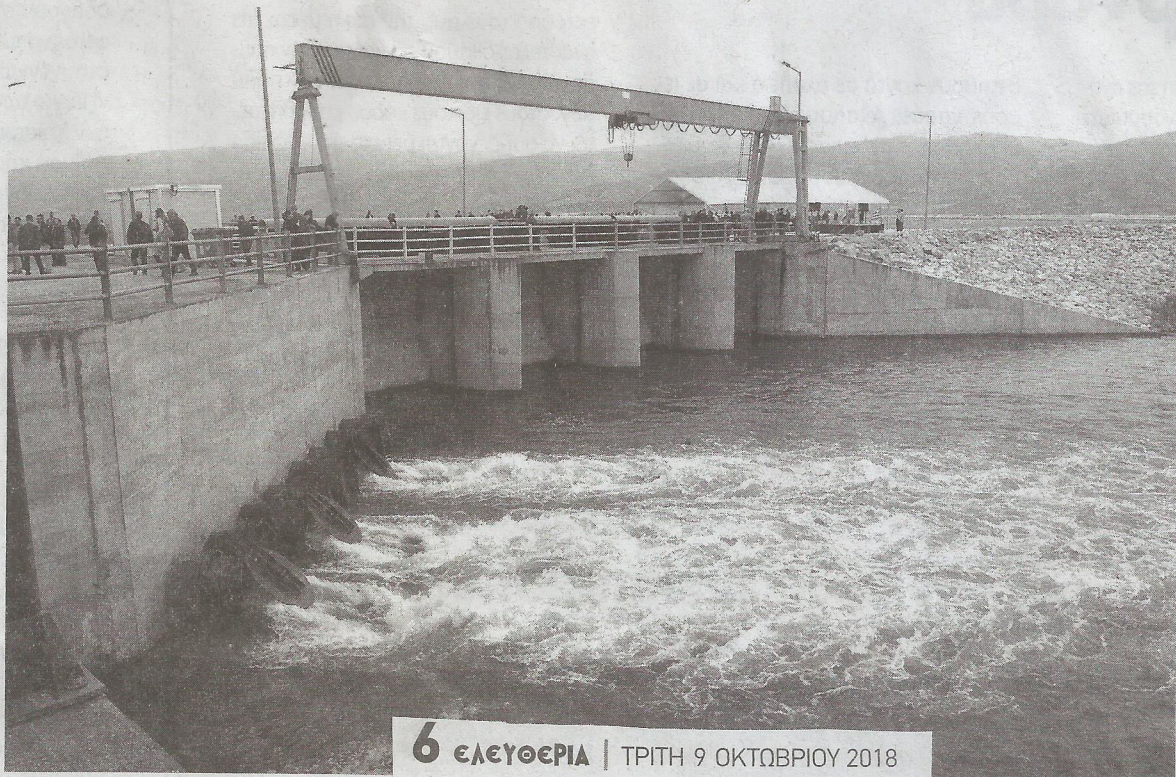

6 ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ | ΤΡΙΤΗ 9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2018

Τι πραγματικά έγινε στην Κάρλα

Από τον Κώστα Γκούμα

Πριν λίγες ημέρες όλη η Ελλάδα πληροφορήθηκε την ολοκλήρωση του νέου Ταμιευτήρα που κατασκευάστηκε στη θέση της παλιάς λίμνης Κάρλας.

Συμμετείχα και εγώ με πλήθος άλλων επισκεπτών στη χαρά αυτή των εγκαίνιων και ένιωσα περήφανος για την ολοκλήρωση του πολύπαθου αυτού έργου.

Εξ αρχής θα παρακαλέσω τους αναγνώστες της σύντομης αυτής παρέμβασής μου να μην εκλάβουν

λίως έπραξε ο τότε υπουργός κ. Λαλιώτης (δεκαετία 1990) υπερτονίζοντας την περιβαλλοντική του σημασία; δεδομένου ότι κάποιοι από τους σκοπούς του έργου (π.χ. άρδευση) δεν ευνοούσαν την επιλεξιμότητά του για ένταξη σε Ευρωπαϊκό πρόγραμμα χρηματοδότησης, λόγος που αρχικά οδήγησε στην απόρριψη του έργου.

Η συστηματική δουλειά της τότε ηγεσίας του ΥΠΕΧΩΔΕ, η ορθή τεκμηρίωση των στόχων του έρ-

γηλαδή σε πρώτη φάση εκκένωση των αλατούχων επιβλαβών υδάτων της Κάρλας και των ελών της και σε δεύτερη φάση την κατασκευή νέου ταμιευτήρα. Η πρώτη φάση του έργου υλοποιήθηκε (1959-1962), χωρίς να ακολουθήσει η υλοποίηση της δεύτερης.

Με τα γεγονότα που ακολούθησαν (ιδιοκτησιακές διεκδικήσεις, αγώνες κατοίκων της περιοχής, πολιτική αστάθεια, δικτατορία, οι-

παρέμβασής μου να μην εκλάβουν τα όσα ακολουθούν ως μεμψιμοιρίες, αλλά ως συμπληρωματικές σκέψεις για την αποκατάσταση κάποιων παραλείψεων ή/και στρεβλώσεων σε επιμέρους θέματα. Λίγα λόγια για κάποιες λανθασμένες εντυπώσεις που δημιουργούνται σχετικά με τον χαρακτήρα του έργου. Πρόκειται άραγε για «ανασύσταση», «αποκατάσταση» ή «επαναλειτουργία»;

Τίποτε από όλα αυτά. Πρόκειται για τη δημιουργία ενός «νέου» Ταμιευτήρα πολλαπλού σκοπού (ύδρευση, άρδευση, αντιπλημμυρική προστασία, υγροβιότοπος, κ.ο.κ.), με απολήτως νέα χαρακτηριστικά σε σχέση με το προϋφιστάμενο του 1962 λιμναίο σύστημα. Ο νέος υγρότοπος είναι περικλεισμένος (με αναχώματα στο μεγαλύτερο μέρος), έχει ελεγχόμενη τροφοδοσία (και όχι «άναρξη» όπως συνέβαινε με τις πλημμύρες του Πηνειού), έχει δυνατότητα ελεγχόμενης ανανέωσης των υδάτων του (με την παροχέτευση εκατομμυρίων κ.μ. νερού για τις αρδεύσεις ή μέσω της σήραγγας προς Παγασσικό) και προφανώς δεν επιτρέπει τη δημιουργία ελών όπως συνέβαινε στο παρελθόν. Κατά μία οπτική λοιπόν τα μόνα κοινά στοιχεία του παλιού υγροβιοτόπου της Κάρλης με τον νέο υγροβιότοπο που δημιουργήθηκε είναι το όνομα και η θέση. Και υπ' αυτή την έννοια ορθώς το νέο έργο θεωρείται ως η συνέχεια της πανάρχαιας λίμνης Βοϊθνίδος.

Τα παραπάνω δεν αναιρούν τον περιβαλλοντικό χαρακτήρα του έργου και όπως ξανάγραφα, κα-

τεκμηρίωση των στόχων του έργου, αλλά και οι αγώνες των φορέων της Θεσσαλίας, είχαν ως αποτέλεσμα την ένταξη του έργου σε πρόγραμμα χρηματοδότησης το 1999. (Οφείλαν λοιπόν οι διοργανωτές των εκδηλώσεων μια πιο σαφή αναφορά στη συμβολή των σημαντικών παραγόντων που έβαλαν το δικό τους λιθαράκι στο έργο αυτό).

Συγχύσεις και στρεβλώσεις όμως δημιουργήθηκαν αυτές τις ημέρες και σε ιστορικά στοιχεία γύρω από την Κάρλη, τόσο από πολλή ΜΜΕ όσο και από δηλώσεις «αρμοδίων». Η γνωστή απαξιωτική και ανιστόρητη άποψη του συρμού ότι δήθεν «κάποιοι», έτσι ξαφνικά, το 1962 αποξήραναν μια λίμνη για να τη μετατρέψουν σε χωράφια είχε την «τιμητική» της!

Λίγα στοιχεία λοιπόν για την αποκατάσταση της πραγματικότητας. Το 1913 (ναι, πριν 105 χρόνια) παραδόθηκε στο ελληνικό κράτος η πρώτη μελέτη για το θέμα, από τον Ιταλό μηχανικό I. Nobile. Πρότεινε την εξυγίανση του λιμναίου τμήματος και των ελών της Κάρλης, δημιουργία «συλλεκτήριου» ταμιευτήρα και απόδοση σε καλλιέργεια 8.000 εκταρίων (90.000 στρ.) «γόνιμων γαιών». Ακολούθησε η εκτέλεση των εξυγιαντικών έργων Θεσσαλίας (δεκαετία 1940), οπότε με τα αναχώματα στον Πηνειό αποκόπηκε η έως τότε ανεμπόδιστη τροφοδοσία της λ. Κάρλης και υποβαθμίστηκε. Έμπειροι επιστήμονες της εποχής πρότειναν στην πολιτεία άμεση υλοποίηση των προτάσεων Nobile (με εξειδίκευση περαιτέρω της μελέτης του),

πολιτική αστάθεια, δικτατορία, οικονομική δυσπραγία) φθάσαμε στο τέλος του εικοστού αιώνα (1999), όπου (μετά την εκπόνηση πολλών νέων μελετών) δρομολογήθηκε η υλοποίηση του έργου που πριν λίγες μέρες εγκαινιάστηκε.

Για όλα τα παραπάνω υπάρχουν σημαντικές εκδόσεις από ιδρύματα (ΕΚΒΥ-Γουλιανδρή) και επιστήμονες (όπως ο «δικός» μας «αείμνηστος» Γ.Α. Χατζηλάκος), αλλά και πρακτικά συνεδρίων (ΤΕΕ Μαγνησίας) που εξιστορούν τα γεγονότα της ιστορίας της Κάρλης.

Προτείνω λοιπόν, αντί να επιτρέψουμε (σε ημιμαθείς «χειριστές» ΜΜΕ και κάποιους εμμονικούς) να τσαλαπατούν την ιστορική αλήθεια παραπληροφορώντας την κοινή γνώμη ότι δήθεν η «αποξήρανση» της Κάρλης ήταν ανατιολόγητη, να αναληφθεί μία προσπάθεια από την Περιφέρεια, ώστε στο Κέντρο Πληροφόρησης (Στεφανοβίκειο), να συγκεντρωθεί όλος αυτός ο πλούτος της πληροφόρησης (έντυπος, ηλεκτρονικός) για την υπεύθυνη ενημέρωση των νέων μας, των ερευνητών και των πολιτών.

Χρήσιμες οι μακέτες και οι φωτογραφίες, αλλά λησίο χωρίς μήνημα είναι καταδικασμένοι να χαθούν! ΥΓ: Ο χώρος δεν επιτρέπει εκτενή αναφορά για τη συμβολή του πρ. υπουργού ΠΕΧΩΔΕ κ. Γ. Σουφλιά στο έργο του Ρουφράκτη Γυρτώνης, ο οποίος διασφαλίζει την υδροδότηση με βαρύτητα (και όχι με άντληση) του νέου Ταμιευτήρα από τον Πηνειό, όταν γίνει ο απαιτούμενος αγωγός μεταφοράς.